

και τους μεγάλους πόθους, που γιόμισαν τον κήπο σου αγάπη, φίλτρα, ελπίδες. Κ' ένα τραγούδι σου — θυμάσαι; — έτσι έλεγε: «Όλες οι νύχτες σάν εμούτη ως περνούν κ' οι μέρες ως άργούν να ξεμερώσουν... — Μα ξάφνου σάπασε τὸ στόμα τὸ γλυκόλαλο κι ὁ νοῦς σου ἐπλανήθηκε σὲ στοχασμῶν ἄλλων βασιλεία. "Επειτα πάλι πρόσχαρη μοῦ εἶπες ἕνα λόγον ἀνεπάντεχο· κι ὁ λόγος σου εἶτανε τέτοιος. «Ὡ σὺ ποῦ σκυβεῖς νύχτα μέρα στῆς μελέτης τάποκρυφα κι ἀφ' τὰ ξεθωριασμένα γράμματα παλιῶν χαρτιῶν, περιγραμνῶν καὶ λίθων, ζητᾷς νὰ ξεδιαλύνῃς τῶν χρόνων τὰ τρισκότειδα, ἐκεῖ κάτω, ξέρεις, στοῦ Πενταδάκτυλου τίς ῥάχες ἀνθούσε τὸν παλιὸ καιρὸ, στὰ χρόνια τὰ εὐτυχισμένα, μιὰ πολιτεία πέραλμπρη στὰ πλούτη καὶ στὴν τέχνη. Καταχτητᾶδες βάρβαροι, κουρσάροι ἀγριεμένοι κι ὁ παντακαταλύτης ὁ καιρὸς, χάλασαν καὶ ρημάζανε τὴν ἑακουστή τὴ χώρα. Καὶ τώρα ρεῖπια ἄσκεπα, ρημάδια ἀνήλιαγα, σκουριές, χαλάσματα, συντρίμια, ἀπλώνονται· καὶ πέρα ποῦ ἄλλοτε ὑψώνονταν πεντάκαλα παλάτια, κλησιές μὲ θόλους σφαινοταχοῦς, σπῖτια καλοχτισμένα, τῆς τέχνης λουλουδίσματα ποῦ τᾶπλυσαν τεχνίτες μεγάλοι, ἀρχαϊότροποι, λάτρες τῶν Παρθενῶνων. Κ' ἐσκυψες καὶ μὲ χεῖρες καὶ μοῦ εἶπες πάλι: «Δεῖξε μοῦ τὴν ἀγάπη σου καὶ δράμε, δράμε καὶ στὴν πάνεργη καὶ ρημασμένη χώρα κι ἀφ' ἐξομορφῆς ἐρείπια ἀνάστησέ τὴν πάλιν ὥστε νὰ ἰδῶ ἀγνάντια μοῦ τίς χάρες τίς παλιές της. Κάνε, καλέ μου, νὰ διαβῶν ἀπὸ τὴ φαντασία μου βηγάδες τῶν παλιῶν καιρῶν καὶ βήγισσες τῶν θρύλων, βηγάδες πολεμόθρεφτα καὶ καστροπολεμίτες· τῆς ἀρχοντοῦς οἱ χρυσαῖοι, βαρῶν καὶ βαράγγοι· ἱππότες σιδερόφραχοι μαζί μὲ τοὺς μαγιστροὺς· ἀκόμα ὡς ξανοίξω, ἔν θες, τῶν γυναικῶν φερσίματα, καὶ τῶν παιδιῶν παιγνίδια». Κ' εἶπαν, Δάφνη, τὰ λόγια σου ἕνα κομμάτι μουσικὴ, μιὰ ἁρμονία ἀπὸ τὴν Τευτονία. Κ' ἐτόλμησα ὁ δύστυχος νὰ σκύψω νὰ φιλήσω τὰ χερᾶκια σου καὶ σοῦ εἶπα· «Γιατί, καλή μου, χέφεσαι ρημάδια καὶ τᾶφους χορταριασμένους; τί ζητᾷς νὰ σοῦ ζωντανέψω μιὰ νεκρὴ πόλη; ἤφησε τὰ σκοτεινὰ καὶ βαθιὰ ὄνειρα τῆς λησμονησιᾶς καὶ προσγλώσσου στὴ ζωὴ σάν τὸ κισσὸ στὸ δέντρο καὶ δὲς τὸ ξαναγέννημα τῆς Πλάσης ποῦ τὰ πάντα στεφανώνει μὲ ζωὴ καὶ μὲ δύναμη, μὲ χάρες καὶ μὲ ὁμορφιά· ἔλα ἂν θές νὰ σὲ φέρω κάτω στοὺς ῥοδότοπους μὲ τὰ ῥόδα τὰ λουσμένα στὴ δρόσο· ἢ πάμε στὰ γνῶριμα ἀκρογιάλια νὰ

χρήματα, ὥστε, ἂν καταφέρει τοὺς Πελοποννησιῶτες νὰ πατήσουν τὴν Ἀττικὴ, νὰ τραβηχτοῦν οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο. Μὰ σὰ δὲν ἐβγαίνει τίποτα καὶ τὰ χρήματα ἐφεύγαν τοῦ κάκου, ὁ Μεγάβας μὲ τ' ἀπομεινάρια τῶν χρημάτων ξανακουβιλήθηκε πίσω στὴν Ἀσία, καὶ τότες σταλθῆκε ὁ Μεγάβας τοῦ Ζωπύρου ἕνας Πέρσης στὴν Αἴγυπτο μὲ μεγάλο στρατό. Ἀπτός φτάνοντας τῆς στεριάς νίκησε σὲ μάχη τοὺς Αἰγυπτίους καὶ τοὺς συμμάχους, σάρωσε τοὺς Ἕλληνες ἀπὸ τὴ Μέρμη, καὶ τέλος τοὺς ἐκλείσε μέσα στὴν Προσωπίτη τὸ νησί, ὅπου καὶ τοὺς πολιορκοῦσε ἕνα χρόνο καὶ ἔξη μῆνες, ὡς ποῦ στρίβοντας ἄλλοῦ τὰ νερά τὸ στέριψε τὸ κανάλι. Ἔτσι καθῆσαν τὰ καράβια στὴν ξέρα, καὶ καθὼς τὸ περισσότερο νησί ἔγινε ἕνα μὲ τὴ στεριά, ἀπτός διάβηκε περπατώντας καὶ τὸ πῆρε.

110. Ἔτσι λοιπὸν ἡ δουλιὰ τῶν Ἑλλήνων καταστράφηκε ὕστερα ἀπὸ ἔξη χρόνων πόλεμο, καὶ ἀπὸ τὸ τόσο πλῆθος κάπου λίγοι σώθηκαν ὡς στὴν Κυρήνη περπατώντας διάμεσα τῆς Λιβύας, μὰ ἀσύγκριτα οἱ πῖο πολλοὶ τοὺς χάθηκαν. Ἡ Αἴγυπτος τότες ξανάπεσε στὸν Περσικὸ ζυγὸ, ἐξόν ὁ Ἀμυρταῖος ὁ βασιλεὺς ἐκεῖ στοὺς βάλτους ποῦ τὸν ἔσωσε ἀπὸ πιάσιμο τὸ μέγεθος τοῦ βάλτου, καθὼς μάλιστα οἱ βελ-

ιδόμε ποῦ παίζει ἡ ἀλκιῶνα στοὺς ἀφρούς καὶ στὰ κύματα· καὶ ἂν θές πάλιν ἔλα νὰ ζήσουμε μιὰ ζωὴ δική μας, ἐλεύθερη ἀπὸ κάθε ἄλλη ἀνθρώπινη ὄψη, σὲ τόπους ποῦ θὰ σ' ἐξηγήσω ἐγὼ, κι ὅπου κανεὶς πεθαίνει τὸ χεῖμῶνα καὶ ξαναζωντανεύει μὲ τὴν ἀνοιξή. Καὶ σὺ μοῦ εἶπες: «Δράμε τὴν πόλιν τὴ νεκρὴ νὰ μοῦ ἱστορήσεις· τέτοιο ξεφάντωμα γυρεύω· δράματα παλιά ποθῶ· θέλω νὰ ἰδῶ Ἱμπερίους, Βέλθανδρους, Μαργαῶνες· τῶν τάφων τὸ χορτάρι κάτω καὶ, στὴ ρημασμένη πόλιν, κρύβει μιὰ πλάση οὐρανία· αὐτὴ στὰ μάτια μου μπροστὰ θανατοουργὰ ξετύλιξε». Κ' εἶπαν, Δάφνη, τὰ λόγια σου σειρηνικὰ τραγούδια καὶ γητίματα.

Αὐτὰ μοῦ εἶπες κίνη τὴν δλόφωτη βραδιά· τὴν ἄλλην μέρα μὲ καράβι πλουμισμένο ταξίδιαφες πρὸς ἕνα μακρινὸ ἀκρογιάλι μιᾶς μαύρης θαλάσσης. Σὲ περίμεναν ἐκεῖ τάγκαλιόσματα καὶ τὰ φιλήματα τῆς αὔρας· κ' ἔδραμες πρὸς τάγκαλιόσματα — γιατί, Δάφνη, κανένα φύτρο οὐτ' ἀνθὸς δίχως αὔρα μπορεῖ νὰ ζήσει — ἐνῶ ἀπ' ἄλλο τὸ μέρος ἐγὼ ξίσκιζα πέλγα πλατιά, δερβένια, κάμπους καὶ βουνοποριές γιὰ νὰ ῥθω ἐδῶ στὴ ρημασμένη πόλιν ποῦ θές ἀκέρια νὰ σοῦ τὴν ἱστορήσω.

Καὶ τώρα δουλεύω ἀδιάκοπα γιὰ τὸ μεγάλο ἔργο ποῦ μὲ διατάξες. Καὶ στίκω δλόκληρα μερόνυχτα ἐμπρὸς στὰ συντρίμματα λείψανα τοῦ κόσμου τοῦ παλιοῦ τοῦ περασμένου. Καὶ μὲ τὴ δική σου πάντα θύμηση ποτὲς δὲν ἐφοβήθηκα τῆς ἐρημίας τὰ βουτὰ οὔτε ἀνατριχιάζω μὲ τὴ θλίψη τοῦ θανάτου ποῦ ἔχει ἐλοκουρσίψει τὴ φουμισμένη χώρα. Καὶ μὲ σίνα πάντα Ὀδηγητρά σκάφτω καὶ ψάχνω μὲ ἀξίνα· ξεθάφτω καὶ στυλώνω, κ' ἱστορῶ τῶν περασμένων τὴ μυριόφυχη ζωὴ. Καὶ σοῦ ἐτοιμάζω τῶναιρέμένο βιβλίον, ποῦ σὲ δαῦτο σιγνοπερνοῦν γνῶριμες τῆς ἱστορίας μορφές, ζωντανεύονται τῶν θρύλων καὶ τῶν παραμυθιῶν φαντάσματα κι ἀργοδιαβαίνουν μὲ παιᾶνες καὶ μὲ θούρια παράδοσες λιογέννητες, ἀγαλαμάνιες δόξες, πόθοι, καὶμοὶ καὶ κλάυματα τῆς ρημασμένης πόλης. Καὶ τὸ βιβλίον αὐτὸ θάναί σὲ πάπυρου φύλλα γραμμένο· καὶ τὸ γράφω σὲ τόπους γεμάτους λίσφωτη φεγγαβολὴ καὶ ἥρωμα· καὶ τὸ γράφω στὴ γλώσσα σου, Δάφνη, τὴν ἀκατάληπτη ἀπὸ κάθε καταλαλητὴ τῆς ὁμορφιάς καὶ τῆς ἀλήθειας. Καὶ τὸ βιβλίον αὐτὸ θὰ τὸ διαβάσης μόνον ἐσὺ καὶ θὰ εἶναι κι ὁ τάφος μου αὐτὸ· ὁ τάφος μου, Δάφνη, ἀστόλιστος καὶ ξεχασμένος καὶ σὲ σίνα μονάχα γνωστός.

ΝΙΚΟΣ Α. ΒΕΗΣ

ΠΕΡΑΣΜΕΝΗ ΑΝΟΙΞΗ

1.

Δειλὸ πουλάκι, ἕνας καημὸς, φτερούγισσε σιμά μου, Στὸν κήπο ποῦ καθόμουν γυρτὸς μέσ' στὰ γιοφύλλια, Καὶ καί μοῦ κελάιθισε ποῦ ἀντήχησε βαθειά μου Σὰν τὴ μιλιὰ ποῦ ἀφίνουσε τὰ εὐωδιαστὰ σου χεῖλια.

Καὶ τότε μοῖσθε ὁ στοχασμὸς πὼς σὰ μιὰ τέτια μέρα, Τὴν περασμένην ἀνοιξὴ πρώτη φορὰ — θυμάσαι; Μὲ τὴν καρδιά μου μίλησες μέσ' στὰ περβόλια πέρα Κ' ὠρκίστηκες τέτιες σιμὲς πάντα μαζί μου νᾶσαι...

2.

Τ' ἀξέχαστο τὸ δειλὸν ποῦ σοῦσθησα καρτέρι, Κεῖ ποῦ μονάχη γύρευες νὰ βροῖς τὸ μονοπάτι, Θυμάσαι πὼς σὲ τραβήξα στ' ἀγαπημένα μέρη... Ἐγὼ γεμάτος ἔρωτα, Ἐσὺ χαρὲς γεμάτη.

Τὰ πράσινα χαμόδεντρα σιὸ πλάι τους μᾶς δεχτήκαν... Καὶ τὴν αὐγὴ ποῦ διάβαινα ἰαίδια ποῦχαν ἀνθίσει, Κ' εἶπα: τὰ τόσα γέλια σου, καλὴ, δὲν ἐχαθῆκαν, Τὰ κλωνοῦρνια ἀποβραδὶς ἔχουν ἐδῶ κρατήσῃ ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

(Ἡ παιδικήσους διάλογος)

Ἡρόδωπα

Τάκης 11 χρόνων
Λυκούργος 12 ") ἀδέρφια
Πατέρας τους

Ἡ σκηνὴ μέσ' στὴν κἀμαρα.

Τάκης

Τὴν ἄλλην Κυριακὴν ἔχουμε ἐξετάσεις. Τί ώραία! τί χαρούμενη μέρα! ἔρχεται στὸ σχολεῖο τόσος κόσμος! Κ' ἐρεῖς καθόμαστε στὶς θέσεις μας ἥσυχα, ἥσυχα, καὶ ὅταν μᾶς ρωτοῦν ἀποκρινόμαστε, καὶ ὁ δάσκαλος πάντα γελαζόμενος μᾶς δίνει κουράγιο: «Μπράβο, παιδί μου, πολὺ καλὰ, πολὺ ώραία!» Ἡ μητέρα ἀπὸ καὶ σὲ καμαρώνει μὲ περηφάνεια· οἱ ἄλλες κυρίες τὴ συχαίρουνται ἀπὸ φημισμένη. Ὁ πατέρας... λάμπει ἀπὸ χαρὰ τὸ πρόσωπό του, ἀπ' τὰ χεῖλια σου κρέμεται ἡ ἰσχυρία του, καὶ ἂμ' ἀποκρίνεσαι!

τινοὶ εἶναι οἱ πῖο παλικαράδες; π' ὅλους τοὺς Αἰγυπτίους. Τὸν Ἰνκρο ὅμως, τὸν βασιλεῖα, ποῦ σταθῆκε ἡ ψυχὴ τῆς ἑσπέρης στὴν Αἴγυπτο, τὸν πιάσανε μὲ προδοσία καὶ τότε σταβρῶσαν. Κ' ἄλλα 50 τρίκροτα ὅχ τὴν Ἀθήνα καὶ τοὺς συμμάχους τῆς, ἀρμένιζοντας πρὸς τὴν Αἴγυπτο ὡς ἀντικαταστάτες, ἐπιάσαν κατὰ τὸ Μεντήσο στόμα ἀνίδοι τὸ τί ἔτρεξε, ὅταν ἄρχοντα τοὺς ἔπασαν ἀπάνου πεζοὶ ἀπὸ τὴ στεριά καὶ Φοινικὸ ναφτικὸ ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ τοὺς κατὰστρεψαν τὰ περισσότερα καράβια, καὶ τ' ἄλλα τὰ λιγώτερα, ἐφεύγαν πίσω. Τίτιο σταθῆκε τὸ τέλος τοῦ μεγάλου σφεριεῖ τοῦ τῶν Ἀθηναίων καὶ συμμάχων στὴν Αἴγυπτο.

111. Ὁχ τὴ Θεσσαλία ὁ Ὀρίστης ὁ γιὸς τοῦ Ἐχεκρατίδου, τοῦ βασιλεῖα τῶν Θεσσαλῶν, ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους νὰν τὸν πᾶν πίσω. Κ' ἀφτοὶ παίρνοντας τοὺς Βοιωτοὺς καὶ τοὺς Φωκιδιῶτες, συμμάχους τοὺς τότες, στρατίφανε στὰ Φάρσαλα τῆς Θεσσαλίας. Καὶ τὸν τόπο τὸν ὄριζαν, ὅχι ὅμως ὅσε ν' ἀλαργέδουν καὶ πολὺ ἀπὸ τὸ στρατόπεδο — γιατί ἀμπόδιζε τὸ Θεσσαλικὸ ἵππικόν — μὰ τὴν πολιτεία δὲν τὴν πῆραν, μήτε πρόκοβε κανεὶς τοὺς σκοπὸς, παρὰ γύρισαν πίσω ἀπραχτοὶ παίρνοντας μαζί τὸν Ὀρίστη. Λίγο κατόπι μῆνηκε 1000 Ἀθηναῖοι στὰ καράβια τ'

ἀραγμῖνα στὶς Πηγές οἱ Πηγῆς εἶταν τότες στὰ δικά τους χέρια — καὶ ἀρμένισαν γύρω ὡς στὴ Σικιῶνα μὲ στρατηγὸν τὸν Περικλῆ τοῦ Ξανθίππου, καὶ βγαίνοντας στὴν ξηρὰ νίκησαν σὲ μάχη τοὺς Σικιωνοὺς ποῦ τοὺς ἀντίκρουσαν. Ἐφτὺς τότες πῆραν τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ λαμβανοντας ἀντίκρου στρατίφανε στὶς Οἰτιάδες τῆς Ἀκαρνανίας, μὰ δὲν τίς κυρτέψαν, παρὰ γύρισαν πίσω στὴν Ἀθήνα.

112. Ὑστερα, σάν πέρασαν τρία χρόνια, κλείστηκε εἰρήνη τῶν Πελοποννησιῶτῶν καὶ τῶν Ἀθηναίων πεντεχρονιάτικη. Τότες Ἑλληνικὸν πόλεμον δὲν ἄγγιξαν οἱ Ἀθηναῖοι, παρὰ στρατίφανε στὴν Κύπρον μὲ 200 καράβια δικά τους καὶ συμμάχικα καὶ μὲ στρατηγὸν τὸν Κίμωνα. Ἀπ' ἀφτὰ 60 ἀρμένισαν πρὸς τὴν Αἴγυπτο ποῦ τοὺς προσκαλοῦσε ὁ Ἀμυρταῖος ὁ βασιλεὺς ἐκεῖ στοὺς βάλτους, καὶ τ' ἄλλα πολιορκοῦσαν τὸ Κίτιον. Μὰ ἐπειδὴς πῆθαν ὁ Κίμωνας καὶ ἔπεσε πείνα, ἐφεύγαν ἀπὸ τὸ Κίτιον καὶ λαμβανοντας πέρα ἀπὸ τὴ Σαλαμίνα τῆς Κύπρου θαλασσομάχησαν ἀντάμα καὶ πεζομάχησαν μὲ Φοῖνικες καὶ Κυπριώτες καὶ Κίλικες, καὶ νίκησαν καὶ τίς διὸ τίς μάχες. Τότες προμίσανε γιὰ τὰ μέρη τους, καθὼς καὶ τὰ καράβια ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο μαζί τους ποῦ ξαναγύρισαν. Οἱ Λάκωνες πάλι κατόπι βγήκανε στὸν

σωστά, συγκινείται και βλέπεις στα μάτια του ένα μαργαριταρένιο δάκρυο. Και τότες νιώθεις την καρδιά σου γεμάτη από αγάπη για τον καλό σου τόν πατέρα.

Ότα μιλείς, όλοι προσέχουνε σέ σένα και κάπου κάπου σέ χεροκροτούνε. Και σ' έννοείς τή θέση σου και κρατάς τό σοβαρό, σά μεγάλος ένθρωπος. "Α! είναι ώραία πολύ ώραία εκείν' ή μέρα· και κοντέβει, κ' έφτασε, και δέ μνήσκει παρά μία μονάχη βδομάδα! Φαντάσου όμως νά μήν ξέρεις ν' αποκρίθεις στα ρωτήματα και νά ξεροκοκκινίζεις· πώ πώ ντροπή! Και τότες νά βλέπεις μερικούς νά κρυφογελούνε μέ κακοδουλίξ, ω Θεέ μου, Θεέ μου! "Ας πά νά πάρω τά βιβλία μου και νά έρθω νά καθίσω νά μελετήσω, νά μελετήσω, νά 'μαι έτοιμος για τόν άγώνα (βγαίνει).

Λυκούργος (μόνος)

Γκούχου! γκούχου! γκούχου! ύστερ' από μία βδομάδα, λέει, έχουμ' εξετάσεις· λέει· δηλαδή άνοησίες, δηλαδή παραγκιοζιλήκια, δηλαδή βάσανα για τό τίποτε. Χμ! εξετάσεις! όμορφα, μά τήν αλήθεια, σου στολίζουν εκεί την αίθουσα σάν "Εκκλησιά, κ' ήμείς πάμ' εκεί και καθούμαστε σάν κουκλες κ' έρχονται· τόσος κόσμος ν' άκούσουνε νά τούς πούμε τί; μπουσι·κάδες: τό εύλογο είναι βρακκί, τό ήτα είναι μακα·ράνι, τό άλφα είναι δίκρανο. Και λοιπόν ό δάσκαλος γλυκά γλυκά και μέ γελαστό πρόσωπο τώρα, όχι μέ σουφρωμένο, σά στην παράδοση: Λέγε σύ παιδί μου, ποιά όνόματα περιέχει ή τρίτη κλίση; Και σύ— ή τρίτη κλίση περιέχει όνόματα... χχ... μχ... όνόματα... Και τί θαρρείς γίνεται σ' άφτό τό μεταξύ; όλοι γκουρλώνουν τις μάτες τούς και τις καρφώνουν άπάνου σου και περιμένουνε μέ διαφέρο, σάν πώς θά τούς πείς, πώς ή τιμή τού κρασιού· ή τού λαδιού ύψώθηκε. Και σύ ξακλουθής νά ξυέσαι εκεί που δέ σέ τρώει: Περιέχει όνόματα... όνόματα... Κι όλοι σ' άγριοκοιτάζουνε σά νά σκότωσες τόν άδερφό τους, γιατί δέν ξέρεις ποιά όνόματα περιέχει ή τρίτη κλίση. Μά τί μέ μέλει έμένα; ντύνουμαι, στολίζουμαι, πάω σκολείο, και τήν ώρα που θ' άρχίσουμε, τό κόβω λάσπη άπ' τήν πίσω πόρτα. "Ας πάω τώρα νά παίξω λιγάκι. (βγαίνοντας κουντρίεται μέ τόν Τάκη).

Τάκης

"Αχ! καημένη, δέ βλέπεις μπροστά σου.

Λυκούργος

"Ω! καλώς τόν Τάκη· τ' είν' άφτό, Τάκη;

Τάκης

"Η σάκκα μου.

Λυκούργος

Τί τού κάκου κοπιάζεις και άνόητα σπουδάζεις, τ' είν' τό άλφα και τό βήτα και τό γάμμα, δέλτα, ζήτα; "Αφσε άφτήν τήν τρέλα και... νά πά νά παίξουμ' έλα.

—Τό κατάφερα.

Τάκης

Πώς; νά παίξουμε; Καλά και δέ συλλογιέσαι τις εξετάσεις;

Λυκούργος

Κολοκύθια· εξετάσεις. Οί εξετάσεις είναι για τούς κουτούς.

Τάκης

Πώς για τούς κουτούς;

Λυκούργος

Νά, για κείνους που είναι τόσο άνόητοι, ώστε νά πηγαίνουν εκεί και νά γίνονται τό περίγελο τών άλλων.

Τάκης

Μπα! καλ' έγώ νομίζω, πώς όταν είς' έπιμελής, σέ θαμμάζουν οί άλλοι κι όχι σέ γελούνε.

Λυκούργος

Ναι, μά γώ δέν είμ' έπιμελής.

Τάκης

Γίνε.

Λυκούργος

"Α! τό κατάφερες. Τώρα στα γεράματα ν' άφήσουμε τά παιχνίδια και νά γίνουμ' έπιμελήδες. Χαράς τή γνώση σου!

"Αφσε άφτήν τήν τρέλα και νά πά νά παίξουμ' έλα.

Τάκης

Λυκούργε, δέν είμαι μέ τή γνώμη σου.

Λυκούργος

Τόσο τό χερότερο για σένα. "Εγώ· φίξε μου, Τάκη, και γλύστρηξά.

Τάκης

Πού πάς, Λυκούργε! α!—Περίεργο παιδί, νά ναι τόσο έξυπνος και νά μήν αγαπά τά γράμματα!

* τρηάς (=ελαφρής "Ησύχ.)—τρηός—τρελός.

Πατέρας (κρατώντας άπ' τ' άφτί τό Λ.)

Και δέ βλέπεις τόν άδερφό σου, άνόητε, πόσο είν' έπιμελής; Δέν ντρέπεσαι ένώ είσαι μεγαλύτερος!

Λυκούργος

Πατέρα...

Πατέρας

Δέ συλλογιέσαι, πώς τήν Κυριακή έχετ' εξετάσεις;

Λυκούργος

Συμπάθειο, πατέρα...

Πατέρας

Δέν έχεις καθόλου φιλότιμο άπάνου σου; θίλεις νά μης ντροπιάσεις;

Λυκούργος

"Οχι. Θά καθήσω νά μελετήσω.

Πατέρας

Βέβαια νά μελετήσεις! Κάθω έδώ μέ τόν άδερφό σου νά μελετήσεις, ως που νά σάς φωνάξω έγώ. (φίβγει).

Λυκούργος

Τάκη, τήν έπαθα· ίσα ίσα στη σκάλα τόν ήβρα κι άνέβαινε.

Τάκης

Δέ σου λείγα γώ νά καθήσεις νά μελετήσουμε;

Λυκούργος

Τί νά σου πώ, καημένη Τάκη. "Οχι πώς δέ' αγαπώ τά γράμματα, μ' άφτες οί εξετάσεις, πώς νά σου πώ; δέ μ' άρέσουνε, δέ μου 'ρχονται στο λογαριασμό, δέν πρέπει νά γίνουσ' εξετάσεις τελοσπάντων. Τάχα δέν μπορεί νά μάθει κανείς γράμματα και χωρίς νά δώσει εξετάσεις;

Τάκης

Δέν ξέρω τί νά σου πώ;

Λυκούργος

Τάκη, ξέρεις τί σκέβομαι;

Τάκης

Τί!

Λυκούργος

Θά μελετώ στο έξής πολύ πολύ, για νά μάθω πολλά γράμματα, κι' ήμα μεγαλώσω νά γίνω ύπουργός τής παιδείας, τ' άκούς; για νά καταργήσω τις εξετάσεις.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

ιέρο που λέν πόλεμο, και παίρνοντας τό Δερφικό ναό τόν παραδώνανε στους Δερφούς. Μά μόλις έφυγαν, στράτεψαν πάλι οί "Αθηναίοι, και κυριεύοντας τον τόν παραδώνανε στους Φωκιδιώτες.

113. Κι' έπειτα, άφού μετολθήσε καιρός, έχοντας οί Βοιωτοί τόν "Ορχομενό, τή Χαϊρώνεια, και μερικά άλλα μέρη τής Βοιωτίας, οί "Αθηναίοι μέ 1000 δικούς τους όπλίτες και μ' όσους έτυχε άπό κάθε σύμμαχο στρατέψανε σ' άφτά τά μέρη που τούς εΐταν όχτρικά, και στρατηγούς έ Τολμίδης τού Τολμαίου. Κι' άφού πήραν τή Χαϊρώνεια και τής πούλησαν τούς κατοίκους τής, στήσανε μέσα (81) φρουρά και γύριζαν πίσω. Και στην Κορώνια, ένώ βιάδιζαν, τούς ρήχουνται οί Βοιωτοί οί ξόριστοι όχ τόν "Ορχομενό και μερικοί Λοκροί μαζί τους και ξόριστοι "Εβόιατες κι' όσοι εΐτανε μέ τό ίδιο κόμμα· και νικώντας στη μάχη, άλλους "Αθηναίους σκότωσαν, άλλους πιάσανε ζωντανούς. Τότες τραδήχτηκαν άπ' όλη τή Βοιωτία οί "Αθηναίοι μέ τόν όρο νά πάρουν πίσω τούς αλχημάλτους. "Ετσι οί ξόριστοι γύρισαν ξανά (82) στην πατρίδα τους, κι' όλοι οί

(81) καταστράσαντες. "Ο Herwerden εγκαταστήσαντες.

(82) "Ο Stahl συμπραίνει πώς κίτι χάρηκε ύστερα από τό κατελθόντες.

Βοιωτοί έγιναν πάλι ανεξάρτητοι.

114. Κατόπι δέν πέρασε πολός καιρός κι' ή "Εβόια άποστάτησε άπό τούς "Αθηναίους. Κι' ένώ είχε πιά περάσει άντίκρυ ό Περικλής μέ στρατό, τού μνηούν πώς άποστάτησαν τά Μίγαρα, πώς οί Πελοποννησιώτες έτοιμάζονται νά πατήσουν τήν "Αττική, και πώς ή φρουρά τών "Αθηναίων χαλάστηκε άπό τούς Μεγαρίτες έξόν όσοι ξεφύγαν στη Νίσαια. Κι' άποστάτησαν οί Μεγαρίτες κρίζοντας βοηθούς Κορινθίους και Σικωνίους κι' "Επιδαρείτες. Πίσω τότες ό Περικλής έφερε τό στρατό, κι' έπειτα οί Πελοποννησιώτες κατέβηκαν ως στη Λεψίνα τής "Αττικής και τή Θρία και τά κύρσεψαν μέ στρατηγό τόν Πλειστοάναχτα τού Παφάνια, τού βασιλιά τών Λακώνων. Παραμπρός(83) όμως δέν προχώρησαν(84), παρά φύγανε στα μέρη τους. Τότες ξαναδιάβηκαν οί "Αθηναίοι στην "Εβόια μέ στρατηγό τόν Περικλή και τήν κυρίεψαν όλόκληρη, κι' όλους τούς άλλους τούς βιάσανε νά συνθηκολογήσουν, μά τούς "Εστιάτες τούς έδιωξαν και κράτησαν τόν τόπο τους οί ίδιοι.

115. Γρήγορα έπειτα, σάν έφυγαν άπό τήν "Ε-

(83) και τό πλέον. "Ο Herwerden κός τό πλέον.

(84) ούκέτι. "Ισως ούτε.

βοια, έκλεισαν ειρήνη μέ τούς Λακωνες και τούς συμμάχους τους τριάντα χρονών, δίνοντας τους πίσω τή Νίσαια, τις Πηγές, τήν Τροϊζήνα, και τήν "Αρχαία· γιατί άφτά κρατούσαν τών Πελοποννησιωτών οί "Αθηναίοι.

"Εξη χρόνια κατόπι ξέσπασε πόλεμος τών Σαμιωτών και Μιλητιανών για τήν Πριήνη, και καθώς έχαναν οί Μιλητιανοί, πήγανε στην "Αθήνα και κατακράβαζαν τούς Σαμιώτες· μαζί τους ενεργούσαν κι' άπό τήν ίδια τή Σμυρ μερικοί πολίτες που ζητούσαν πολιτικές αλλαγές(85). "Αρμινίζουμε λοιπόν οί "Αθηναίοι μέ 40 καράβια στη Σάμο, όπου στήσανε δημοκρατία, και πήραν τών Σαμιωτών όμήρους άπό 50 παιδιά κι' άντρες και τούς άρίσανε στη Λήμνο, και βάζοντας φρουρά έφυγαν. Μερικοί όμως Σαμιώτες δέ στάθηκαν παρά ξίκοψαν άντίκρυ στη στεριά, και συναγρικημένοι μέ τούς πρώτους στο νησί και μέ τό σύμμαχό τους τόν Πισσούθη τού "Γσταστή που κυβερνούσε τότες τή Σάρδη, στρατολόγησαν ως 700 βοηθούς και πέρασαν νύχτα στη Σάμο. Και πρώτα σήκωσαν επανάσταση εναντίον τής δημοκρα-

(85) νεώτερόιαι τήν—πολιτείαν. Γράφει νεώτερόιαι—ές τήν πολιτείαν. Πρ6. 132 νεώτερόν τι ποιείν ές αυτόν.